

กฎหมาย กับสังคม การทำงาน

อาจารย์ ดร.ทัศนีย์ เงินสุข

<https://sites.google.com/site/prabphunthanterivmkhwamphrxm/kdhamay-pheux-xutsahkrm-thxng-thejyw>

การเกิดขึ้นของกฎหมาย

กฎหมายย่อมเกิดขึ้นพร้อมกับการ
เกิดขึ้นของสังคม

สุภาภิตลาติน

“ที่ใดมีสังคมเกิดขึ้น ที่นั่นย่อมมี
กฎหมายเกิดขึ้นเช่นกัน”

กฎหมายกับสังคม

- สังคมเป็นที่รวมของคนหมู่มาก.....
- อาจมีทั้งคนดีและคนชั่วปะปนกันอยู่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวางระเบียบหรือกฎเกณฑ์แห่งความประพฤติของมนุษย์ในสังคมเพื่อให้มนุษย์สามารถใช้ชีวิตร่วมกันอย่างสงบสุข ระเบียบหรือกฎเกณฑ์เหล่านี้มีอยู่หลายอย่างด้วยกัน ได้แก่ ศีลธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และกฎหมาย

กฎหมาย

- กฎเกณฑ์ที่กำหนดความประพฤติของบุคคลในสังคมซึ่งบุคคลจะต้องปฏิบัติตามหรือควรจะปฏิบัติตาม

มีฉะนั้นจะได้รับผลร้ายหรือไม่ได้รับผลดีที่เป็นสภาพบังคับโดยเจ้าหน้าที่ในระบบกฎหมาย

ความหมายของกฎหมาย

กฎหมาย คือ กฎเกณฑ์ที่วางระเบียบแห่งการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม
โดยมีสภาพบังคับ

ลักษณะของกฎหมายในปัจจุบัน

- สามารถจำแนกลักษณะของกฎหมายได้ 4 ประการ คือ
 1. กฎหมายต้องมีลักษณะเป็นกฎเกณฑ์ “กฎเกณฑ์” (NORM)
 2. กฎหมายต้องกำหนดความประพฤติของบุคคล ความประพฤติ (BEHAVIOR)
 3. กฎหมายต้องมีสภาพบังคับ สภาพบังคับ (SANCTION) ของกฎหมาย
 4. กฎหมายต้องมีกระบวนการที่แน่นอน

1. กฎหมายต้องมี ลักษณะเป็น กฎเกณฑ์ “กฎเกณฑ์” (NORM)

- หมายความว่า กฎหมายต้องเป็นข้อบังคับที่เป็นมาตรฐาน (STANDARD) ที่ใช้วัดและใช้กำหนดความประพฤติของสมาชิกของสังคมได้ว่าถูกหรือผิด ทำได้หรือทำไม่ได้ ตัวอย่างกฎเกณฑ์ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 บัญญัติว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริตผู้นั้น กระทำความผิดฐาน ลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีและปรับไม่เกินหกพันบาท” บทบัญญัตินี้เป็นข้อกำหนดความประพฤติของมนุษย์ว่า การลักทรัพย์ของผู้อื่นนั้นเป็นสิ่งที่ผิดไม่สมควรกระทำ เป็นต้น

2. กฎหมายต้อง กำหนดความ ประพฤติดของ บุคคล ความประพฤติ (**BEHAVIOR**)

- ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือไม่เคลื่อนไหวร่างกายภายใต้การควบคุมของจิตใจ ความประพฤติดของมนุษย์ที่จะอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายนั้นต้องประกอบไปด้วยเงื่อนไข 2 ประการ คือ
 - ต้องมีการเคลื่อนไหวหรือไม่เคลื่อนไหวร่างกาย
 - การเคลื่อนไหวหรือไม่เคลื่อนไหวนั้น กระทำภายใต้การควบคุมของจิตใจ

2. กฎหมายต้อง กำหนดความ ประพฤติดของ บุคคล ความประพฤติ (BEHAVIOR)

- หากแม้มีการเคลื่อนไหวร่างกายแต่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของจิตใจ ตามกฎหมายก็ไม่ถือว่าเป็นการกระทำของมนุษย์ที่จะต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย เช่น การกระทำโดยละเมอ การกระทำโดยตื่นเต้นตกใจ เป็นต้น
- ส่วนการไม่เคลื่อนไหวร่างกายที่อยู่ภายใต้การควบคุมของจิตใจ เช่น การที่แม่ทิ้งเฉยเสียไม่ยอมให้นมหรืออาหารให้แก่ลูกทารก ทำให้ลูกเสียชีวิต เป็นต้น

3. กฎหมายต้อง มีสภาพบังคับ สภาพบังคับ (SANCTION) ของกฎหมาย

- คือมาตรการกำหนดผลของการกระทำตามกฎหมายหรือฝ่าฝืนไม่ยอมกระทำตามกฎหมาย
- ซึ่งมีทั้งสภาพบังคับที่เป็นผลร้าย เช่น การลงโทษทางอาญา
- หรือการลงโทษทางแพ่ง เช่น การให้ส่งมอบทรัพย์สิน หรือการยึดทรัพย์สินของจำเลยนำออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ เป็นต้น หรือสภาพบังคับที่เป็นผลดีหากทำตามที่กฎหมายกำหนด เช่น รัฐลดภาษีเงินได้ให้แก่บุคคลที่ทำธุรกิจตามที่รัฐกำหนด เป็นต้น โดยส่วนใหญ่แล้วคนมักเข้าใจว่ากฎหมายมีสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายเท่านั้น

4. กฎหมายต้อง มีกระบวนการที่ แน่นอน

- จากการที่กฎหมายต้องมีสภาพบังคับ ซึ่งสภาพบังคับของกฎหมายนั้นจะต้องมีกระบวนการที่แน่นอนโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ การบังคับใช้กฎหมายก็ต้องกระทำโดยรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐสมัยใหม่จะไม่ยอมให้มีการบังคับกฎหมายโดยประชาชน เพราะจะทำให้คนที่แข็งแกร่งกว่าใช้กำลังบังคับคนที่อ่อนแอกว่า ซึ่งจะทำให้สังคมวุ่นวาย กระบวนการบังคับให้กฎหมายที่รวมศูนย์อยู่ที่รัฐนี้กระทำโดยผ่านองค์กรต่าง ๆ เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล และ ราชทัณฑ์ เป็นต้น

- ศีลธรรม คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ภายในจิตใจของมนุษย์จะมีความรู้สึกผิดชอบ มีสติปัญญาที่สามารถพิจารณาได้ว่าเมื่อได้ทำอะไรไปบุคคลอื่นอาจจะไม่ยินดีไม่ยินยอมอาจจะต่อสู้อัดขาง หรือมีการแก้แค้นได้ มนุษย์เราก็จะต้องระมัดระวังไม่กระทำในสิ่งนี้อาจถูกคนอื่นตอบโต้หรืออาจจะถูกตำหนิ ตีเตือนได้ ความรู้สึกระมัดระวังเหล่านี้จะเกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์เองว่า สิ่งใดเป็นสิ่งที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำที่เราเรียกว่า ศีลธรรม

กฎหมายกับ ศีลธรรม

กฎหมายเป็นข้อบังคับของรัฐ แต่ศีลธรรมเป็นความรู้สึกที่เกิดจากจิตใจของมนุษย์แต่ละคน

ข้อบังคับของกฎหมายกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นส่วนใหญ่ ส่วนศีลธรรมนั้นมิได้มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด

กฎหมายกำหนดความประพฤติภายนอกของมนุษย์ที่แสดงออกมาให้เห็น แต่ศีลธรรมเป็นเพียงแต่คิดในทางที่ไม่ชอบก็ผิดศีลธรรมแล้ว

กฎหมายนั้น ผู้ฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ แต่ศีลธรรมนั้นขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของคนๆ นั้นโดยเฉพาะ โดยจะกระทบกระเทือนจิตใจของเขามากน้อยเพียงใดเท่านั้น

กฎหมายกับ
ศีลธรรมมี
ความแตกต่าง
กัน ดังนี้

กฎหมายกับศาสนา

- ศาสนา คือ กฎข้อบังคับที่ศาสดาของแต่ละศาสนากำหนดขึ้น เพื่อให้มนุษย์ที่นับถือหรือศรัทธาในศาสนานั้นมีความเชื่อถือและบังคับตนเองให้ประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีและให้ละเว้นไม่ปฏิบัติในสิ่งที่เป็นความชั่ว เช่น ศาสนาพุทธ มีศีล 5 ห้ามมิให้ฆ่าสัตว์ มิให้ลักทรัพย์ มิให้ประพฤติผิดในกาม มิให้พูดปด และมิให้ดื่มน้ำเมา เป็นต้น

กฎหมายกับศาสนามีความแตกต่างกัน คือ

ในทางกฎหมายนั้น ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนก็จะมีสภาพบังคับ
(SANCTION) เกิดขึ้นทันที

เช่น ถ้าฆ่าคนตาย ก็จะถูกจำคุกตลอดชีวิต เป็นต้น ส่วน
ทางด้านศาสนานั้น ไม่มีสภาพบังคับไว้แน่นอน แต่หากผู้ใดฝ่า
ฝืนข้อบังคับทางศาสนา มักจะถูกสังคมที่นับถือศาสนานั้นๆ
รังเกียจไม่คบหาสมาคมด้วย

กฎหมายกับจารีตประเพณี

- จารีตประเพณี คือ ระเบียบแบบแผนความประพฤติของมนุษย์ที่มนุษย์ยอมรับนับถือและปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน โดยปกติแล้วประเพณีนั้นเป็นสิ่งที่มุ่งถึงการกระทำภายนอกของมนุษย์เป็นกฎเกณฑ์ที่บังคับพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกมา จารีตประเพณีนั้นอาจเป็นเรื่องเล็กน้อย เช่น การที่พบบุคคลอื่น อาจจะมีการทักทายกัน หรือการที่เข้าไปในวัด ในโบสถ์ จะต้องถอดรองเท้า หรือจารีตประเพณีในเรื่องของการแต่งงาน ในเรื่องของการหมั้น อย่างของไทยมีการที่จะต้องไป ถูขอจากฝ่ายหญิง มีขันหมาก มีสินสอด มีของหมั้นไปให้ฝ่ายหญิงก็ถือว่าเป็นจารีตประเพณีอย่างหนึ่ง

กฎหมายกับจารีตประเพณีมีความแตกต่างกัน ดังนี้

- กฎหมายเป็นข้อบังคับของรัฐ แต่จารีตประเพณีเป็นข้อบังคับของชนชั้นใดชั้นหนึ่ง หรืออาชีพใดอาชีพหนึ่งเท่านั้น
- การกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย ผู้กระทำจะมีความผิดและถูกลงโทษ แต่การกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนจารีตประเพณีจะได้รับเพียงการติเตียนจากสังคมเท่านั้น
- กฎหมายเป็นข้อกำหนดความประพฤติของมนุษย์เพียงบางอย่างเท่านั้น แต่จารีตประเพณีครอบคลุมการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งหมด

สรุป

- ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับศีลธรรม ศาสนา และจารีตประเพณี
- มีหลายประการด้วยกัน
- แต่กฎหมายและจารีตประเพณีต่างก็เป็นกฎเกณฑ์ที่จัดระเบียบของสังคมเหมือนกัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สังคมมีความสงบสุข ซึ่งกฎหมายอาจมีลักษณะแตกต่างจากกฎเกณฑ์อื่นอยู่บ้างตรงที่กฎหมายมีโทษที่ค่อนข้างรุนแรงและเด็ดขาดกว่า สามารถนำมาบังคับใช้ให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมได้ดีกว่า

สรุป

- นอกจากนั้นแล้วกฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ที่ไม่อาจสามารถเกิดขึ้นเองได้เหมือนกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ฝนตก ไฟร้อง ไฟผ่า
- แต่กฎหมายมีจุดกำเนิดหรือที่มาของกฎหมายจากศีลธรรม ศาสนา และจารีตประเพณี ในเรื่องของศีลธรรม ที่เรานำมาใช้เป็นที่มาของกฎหมาย
- เช่น การที่สามีภริยาไม่มีความซื่อสัตย์ต่อกัน โดยภริยาไปมีผู้ซึ่งเป็นเรื่องผิดศีลธรรม กฎหมายก็อาจจะบัญญัติถึงผลของการมีผู้ทำให้สามีฟ้องหย่าจากภรรยาได้ เป็นต้น
- สำหรับศาสนานั้นก็อาจจะมีข้อห้ามของศาสนาที่นำมาบัญญัติไว้ในกฎหมาย เช่น ศาสนาพุทธ การห้ามลักทรัพย์ที่มีอยู่ในศีล 5 ก็นำมาบัญญัติไว้เป็นกฎหมายได้

ลำดับศักดิ์ของกฎหมายในระบบกฎหมายไทย

- รัฐธรรมนูญ
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
- พระราชบัญญัติ
- พระราชกำหนด
- พระราชกฤษฎีกา
- กฎกระทรวง
- ข้อบัญญัติท้องถิ่น ได้แก่ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และข้อบัญญัติเมืองพัทยา

กฎหมายแพ่ง หมายถึง กฎหมายที่
กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับ
เอกชนด้วยกันในฐานะที่เท่าเทียมกัน โดย
กำหนดความสัมพันธ์ในเรื่องบุคคล หนี้
ทรัพย์สิน ครอบครัว และมรดก

ประเทศไทยนั้นกฎหมายแพ่งถูกรวบรวม
เข้าไว้ในรูปของประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์

กฎหมายพาณิชย์ หมายถึง กฎหมายที่เกี่ยวกับหลักปฏิบัติ
ในทางการค้าที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในภาคธุรกิจ เนื่องจากกฎหมาย
พาณิชย์เกิดจากธรรมเนียมปฏิบัติและกฎเกณฑ์ทางการค้าของ
พ่อค้าวานิช จึงเรียกกฎหมายพาณิชย์ว่า “กฎหมายพ่อค้า”
กฎหมายพาณิชย์เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายเอกชน เช่นเดียวกับ
กฎหมายแพ่ง แต่มีเนื้อหาที่แตกต่างกัน ซึ่งกฎหมายพาณิชย์
ได้แก่ กฎหมายหุ้นส่วนบริษัท กฎหมายตั๋วเงิน กฎหมาย
ประกันภัย กฎหมายพาณิชย์นาวี กฎหมายล้มละลาย

- กฎหมายอาญา หมายถึง กฎหมายที่กำหนดลักษณะของการกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดถือว่าเป็นความผิด และกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำ ความผิด ทั้งนี้ เพื่อเป็นรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและสังคม โดยกฎหมายอาญากำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำความผิด แบ่งได้ 5 ประการ (ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18) ดังนี้

(1) ประหารชีวิต

(2) จำคุก

(3) กักขัง

(4) ปรับ

(5) ริบทรัพย์สิน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

- **HAZARD** หรือ อันตราย หมายถึง สิ่งที่มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดอุบัติเหตุ เช่น สภาพที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งจะเกิดกับสิ่งของ
เช่น รอยร้าวในวัสดุของโครงสร้างเครื่องบิน ความไม่ได้มาตรฐาน เป็นต้น **และการกระทำที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งจะเกิดกับตัวมนุษย์** เช่น ปฏิบัติงานด้วยความประมาทไม่ทำตามขั้นตอน

อุบัติเหตุ (ACCIDENT) หมายถึง เหตุการณ์อันตราย
ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ หรือคาดคิดมาก่อน ทำให้เกิด
ความเสียหายแก่ทรัพย์สิน บุคคลได้รับอันตรายทั้งร่างกาย
และจิตใจ อาจบาดเจ็บ พิการ หรือรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต

วิธีทำให้รู้

ณ ที่ที่หนึ่ง

ใช้จิตสำนึกก็พอ ที่จะรู้

อันตราย

อันตราย

ต้องใช้เทคนิคชั่งอันตราย จึงจะรู้

อันตราย

รอให้เกิดอุบัติเหตุการณ์ก่อน ถึงจะรู้

อันตราย

หยุดคิด..ก่อนทำ เมื่อไม่มีมาตรการกำหนดไว้ให้

ใช้ประโยค

แน่ใจว่า..ไม่

1. ถ้า.....จะ.....หรือไม่?

ไม่แน่ใจ

2. ถ้า.....แล้ว..จะรุนแรง.....หรือไม่?

3. ถ้าจะไม่ให้.....จะต้องทำอะไร.....?

คำตอบข้อ 3 "ได้ให้ทำตามที่คุณตอบ

ถ้าตอบข้อ 3 ไม่ได้.....หยุด!.....แจ้งหัวหน้างาน

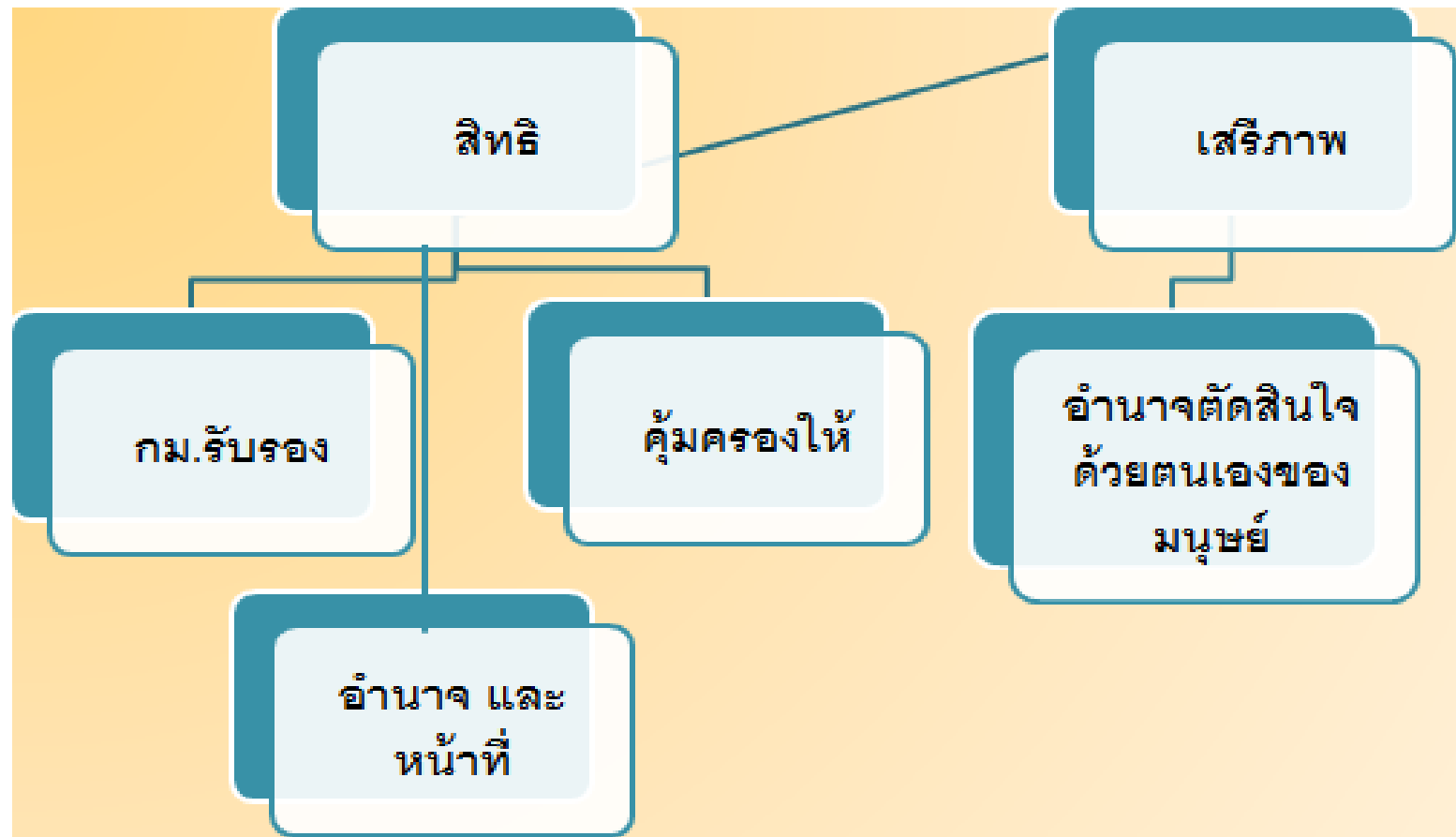
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

29

การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

เป็นสิ่งที่นานาประเทศยอมรับกันเป็นสากลว่ามีความสำคัญ
และเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้

นักศึกษาฝึกงานเป็นลูกจ้างหรือไม่..??

- เกิดคำถามขึ้นมาได้ว่าน้องนักศึกษาฝึกงานนั้น มีสถานะเป็นลูกจ้างตามกฎหมายหรือไม่
- เพราะถ้าใช่ นักศึกษาฝึกงานก็จะได้รับค่าชดเชยและสิทธิประโยชน์ต่างๆเช่นเดียวกันกับลูกจ้างที่ทำงานให้กับนายจ้างตามที่กฎหมายกำหนด แต่หากไม่ใช่ก็ต้องไปพิจารณาว่าสามารถได้รับการชดเชยในทางใดได้บ้าง

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

- มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้
“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้และหมายความรวมถึง
(๑) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง
(๒) ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย
- “ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้างไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

- “ผู้ว่าจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงว่าจ้างบุคคลอีกบุคคลหนึ่งให้ดำเนินงานทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของงานใดเพื่อประโยชน์แก่ตน โดยจะจ่ายสินจ้างตอบแทนผลสำเร็จแห่งการทำงานที่ทำนั้น
- “สัญญาจ้าง” หมายความว่า สัญญาไม่ว่าเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาระบุชัดเจน หรือเป็นที่เข้าใจโดยปริยายซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่าลูกจ้างตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกบุคคลหนึ่งเรียกว่านายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้ค่าจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้
- “ค่าจ้าง” หมายความว่า เงินที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันจ่ายเป็นค่าตอบแทนในการทำงานตามสัญญาจ้างสำหรับระยะเวลาการทำงานปกติเป็นรายชั่วโมง รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน หรือระยะเวลาอื่น หรือจ่ายให้โดยคำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ในเวลาทำงานปกติของวันทำงาน และให้หมายความรวมถึงเงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างในวันหยุดและวันลาที่ลูกจ้างมิได้ทำงาน แต่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับตามพระราชบัญญัตินี้

จากข้อกำหนดดังกล่าว

มีสาระสำคัญข้อหนึ่งที่เป็นหลักพิจารณาได้ว่าเป็นการจ้าง
งานหรือไม่นั้นก็คือ “ค่าจ้าง”

หากการทำงานนั้นไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อได้ค่าจ้างเป็นการ
ตอบแทนสัญญาจ้างงาน ก็จะไม่เกิดขึ้น

ผู้ให้ทำงานก็ไม่อยู่ในฐานะนายจ้างและในทางกลับกัน

ผู้ทำงานก็ไม่อยู่ในฐานะลูกจ้างด้วยเช่นกัน

การรับนักศึกษาเข้าฝึกงานนั้น

ในทางปฏิบัติมีหลายรูปแบบ

มีทั้งที่ทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรและ ไม่มีการเขียน
สัญญา และมีทั้งที่จ่ายเงินตอบแทนและ ไม่จ่ายเงินตอบแทน
โดยบางที่อาจมีข่าวกลางวันให้และบางที่สวัสดิการดี
มีสถานที่พักอาศัยให้ด้วย แต่บางที่ก็ไม่มีอะไรเลย

ถ้าการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานนั้นมีเงื่อนไขในเรื่องค่าจ้างระบุไว้ด้วย
ว่าในการทำงานนักศึกษาต้องได้รับค่าจ้าง
หากไม่จ่ายค่าจ้างนักศึกษาจะไม่ทำงานให้

เช่นนี้ จึงเป็นกรณีที่มีค่าจ้างขึ้นมาเป็นเงื่อนไขในการทำงาน
แต่ส่วนใหญ่แล้วการฝึกงานของนักศึกษาในสถานประกอบการ
ต่างๆเป็นการทำเพื่อการศึกษาหาประสบการณ์ โดยสาระสำคัญนั้น
ไม่ได้อยู่ที่การได้รับค่าจ้างเป็นการตอบแทนในการทำงาน

ถึงผู้รับเข้าฝึกงานจะไม่จ่ายค่าจ้างหรือไม่มีสวัสดิการใดให้เลย

นักศึกษาหากประสงค์เข้าฝึกงานในสถานประกอบการนั้น

ก็ต้องยอมทำงานให้ เช่นนี้ จึงทำให้นักศึกษาผู้เข้าทำงาน

ในสถานประกอบการต่าง ๆ นั้น

ไม่มีคุณสมบัติตามบทนิยามของคำว่าลูกจ้าง

อย่างที่กฎหมายกำหนด

พูดง่าย ๆ ไม่ใช่ลูกจ้างตามกฎหมายนั่นเอง

ดังนั้น เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นในระหว่างฝึกงาน
ถึงแม้จะเกิดจากการทำงานนักศึกษาฝึกงานก็จะไม่ได้รับค่าชดเชยตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ
ทำงานได้ระบุไว้

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

แต่.... ไม่ใช่ว่านักศึกษาซึ่งประสบอุบัติเหตุในการทำงานนั้น

จะหมดหนทางได้รับการชดเชย

เพราะถ้าเหตุอันตรายนั้นเกิดขึ้นจากการจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการโดยตรงหรือ
เกิดจากการกระทำในทางการที่จ้างของลูกจ้างในสถานประกอบการนั้น เช่นนี้ ก็จะเป็นการทำละเมิด
ที่ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบต่อนักศึกษาฝึกงานผู้ที่ได้รับอันตรายนั้นด้วยและมีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหม
ทดแทนให้แก่ผู้ได้รับความเสียหาย

- เครื่องมือหรือเครื่องจักรหรือการทำงานประเภทใด
- หากผู้ประกอบการหรือลูกจ้างผู้มีหน้าที่ควบคุมงาน
เครื่องมือหรือเครื่องจักรดังกล่าว
- ละเลยในเรื่องความปลอดภัยพื้นฐานในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความพร้อมของเครื่องมือต่างๆ การจัดให้มีเครื่อง
ป้องกันอันตรายตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนความ
เลินเล่อกระทำไปโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลใน
ภาวะเช่นนั้นจะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ เช่นนี้ เป็นการ
กระทำผิดต่อกฎหมายทั้งสิ้น เมื่อเกิดความเสียหายต่อผู้อื่น
แล้วจึงเป็นการทำละเมิด

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 420 บัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

และถึงแม้ว่าตัวผู้ประกอบการจะไม่ได้เป็นผู้ทำ
ละเมิดโดยตรง แต่เกิดจากการที่ลูกจ้างของ
ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ควบคุมในการทำงานของเครื่องจักร
ดังกล่าวนั้นได้ทำละเมิดแล้ว ผู้ประกอบการซึ่งเป็นนายจ้างก็ต้อง
ร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยตาม **มาตรา 425** บัญญัติ
ว่า “นายจ้างต้องร่วมกันรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่ง
ลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้างนั้น”

กฎหมายที่เกี่ยวกับการทำงาน ในสำนักงาน: กฎหมายคอมพิวเตอร์

จรรยาบรรณเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมอินเทอร์เน็ตเป็นระเบียบ ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเรื่องที่จะต้องปลูกฝังกฎเกณฑ์ของแต่ละเครือข่ายจึงต้องมีการวางระเบียบเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน บางเครือข่ายมีบทลงโทษและจรรยาบรรณที่ชัดเจน เพื่อช่วยให้สังคมสงบสุขและหากการละเมิดรุนแรงกฎหมายก็จะเข้ามามีบทบาทได้เช่นกัน

สภาพสังคม

- Information Society
- ยุคข้อมูลข่าวสาร สังคมสารสนเทศ
ความก้าวหน้าทาง IT

พื้นที่สาธารณะที่
ก่อเกิดชุมชนเสมือน
(Virtual Communities)

- ที่ไม่จำเป็นต้อง
สื่อสารแบบ
เผชิญหน้า

การควบคุมเนื้อหาจึงเป็นเรื่องยากเพราะต้องอาศัยกรอบและกระบวนการทางกฎหมายที่ครอบคลุมกว้างขวางและมีความซับซ้อนเพียงพอ

Multimedia สื่อประสมรวมหลายรูปแบบการสื่อสารไว้ด้วยกัน
Ex. การพิมพ์, ไปรษณีย์, แพร่ภาพ, กระจายเสียง, การโต้ตอบ

อินเทอร์เน็ต
Social Network*
การสื่อสาร

ทางเดียว

สองทาง

กระจายหลาย
แหล่ง

เครือข่ายสังคมออนไลน์(Social Network)

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- ประมวลกฎหมายอาญา
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. 2560
- พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544
- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540
- พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

Linda Herndon ได้กล่าวถึงบัญญัติ 10 ประการ ของการใช้คอมพิวเตอร์ไว้ดังนี้

1. ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำร้ายผู้อื่น
2. ไม่รบกวนงานคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น
3. ไม่แอบดูแฟ้มข้อมูลของผู้อื่น
4. ไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อลักขโมย
5. ไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นพยานเท็จ
6. ไม่ใช้หรือทำสำเนาซอฟต์แวร์ที่ตนไม่ได้ซื้อสิทธิ์
7. ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ของผู้อื่น โดยไม่มีอำนาจหน้าที่
8. ไม่ฉวยเอาทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่นมาเป็นของตน
9. คิดถึงผลต่อเนื่องทางสังคมของ โปรแกรมที่เขียน
10. ใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่แสดงถึงความใคร่ครวญและเคารพ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

- มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง
- มาตรา 28 บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนเท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้ในศาลได้
- มาตรา 32 บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียงและครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ประมวลกฎหมายอาญา

- มาตรา 59 บุคคลจะต้อง “รับผิดชอบ” ในทางอาญา ก็ต่อเมื่อ ได้กระทำ โดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อ ได้กระทำ โดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดชอบ แม้ได้กระทำ โดยไม่มีเจตนา
- กระทำโดยเจตนา ได้แก่ กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะเดียวกัน ผู้กระทำย่อมประสงค์ต่อผล หรือยอมถึงเห็นผลของการกระทำนั้น
- ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริง อันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมถึงเห็นผลของการกระทำนั้นมิได้
- กระทำโดยประมาท ได้แก่ กระทำความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำ โดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้น จักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่
- การกระทำ ให้หมายความรวมถึงการให้เกิดผลอันหนึ่งอันใดขึ้น โดยงดเว้นการที่จักต้องกระทำ เพื่อป้องกันผลนั้นด้วย
- มาตรา 64 “บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมาย เพื่อให้พ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญาไม่ได้...”

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มีประสิทธิภาพและเพื่อให้มีมาตรการป้องกันรับมือ และ ลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์อันกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ (มาตรา ๓)

- **“การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์”** หมายความว่า มาตรการหรือการดำเนินการที่กำหนดขึ้น เพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อันกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางทหาร และความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ
- **“ภัยคุกคามทางไซเบอร์”** หมายความว่า การกระทำหรือการดำเนินการใดๆโดยมิชอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้าย ต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือ ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง
- **“ไซเบอร์”** หมายความว่า รวมถึง ข้อมูลและการสื่อสารที่เกิดจากการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต หรือโครงข่ายโทรคมนาคม รวมทั้งการให้บริการโดยปกติของ ดาวเทียมและระบบเครือข่ายที่คล้ายคลึงกัน ที่เชื่อมต่อกันเป็นการทั่วไป

• พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

มาตรา	ความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์	โทษจำคุก	โทษปรับ
5	ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน	ไม่เกิน 6 เดือน	ไม่เกิน 10,000 บาท
6	ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำ มาตร มาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น	ไม่เกิน 1 ปี	ไม่เกิน 20,000 บาท
7	ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน	ไม่เกิน 2 ปี	ไม่เกิน 40,000 บาท
8	ผู้ใดกระทำความผิดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ ซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และ ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น มิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ ประโยชน์ได้	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 60,000 บาท
9	ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือ บางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น โดยมิชอบ	ไม่เกิน 5 ปี	ไม่เกิน 100,000 บาท
10	ผู้ใดกระทำความผิดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ ของ ผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้	ไม่เกิน 5 ปี	ไม่เกิน 100,000 บาท

- พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

มาตรา	ความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์	โทษจำคุก	โทษปรับ
11	ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น โดยปกปิด หรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของ บุคคลอื่น โดยปกติสุข	-	ไม่เกิน 100,000 บาท
	ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น อันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับ ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับ ได้โดยง่าย	-	ไม่เกิน 200,000 บาท

- พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

สาระสำคัญ พระราชบัญญัติ คอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560

**ฉบับ
เข้าใจง่าย**

**CHAIN
TANA**

คุ้มครองประชาชน

1

- คุ้มครองความเป็นส่วนตัว ให้ปฏิเสธไม่รับ spam ข่าวยับ
- คุ้มครองภาพบุคคลทั่วไป

การเยียวยา
ความเสียหาย

3

- ชดเชยค่าเสียหาย
- ทำลายข้อมูล
- เผยแพร่คำพิพากษา

ศาลเป็นผู้มีอำนาจ

5

- สั่งปิดเว็บไซต์ที่มี
เนื้อหาผิดกฎหมาย

บทลงโทษ

2

- จัดกอง ปลอมแปลง
ให้ข้อมูลเท็จ
- ตัดต่อ เผยแพร่ภาพ
ผู้เสียชีวิต

ลดคดีขึ้นสู่ศาล

4

- ดำรวจมีอำนาจปรับสำหรับ
คดีที่มีอัตราโทษ
- จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือ
ปรับไม่เกิน 10,000 บาท

การละเว้นโทษ

6

- ยกเว้นความผิด
กรณีติชมอย่างเป็นธรรม

พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

13 ข้อต้องรู้

พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฉบับใหม่บังคับใช้แล้ว

**ส่ง Email
ขายของ**
ถือเป็นสแปม ประณ
200,000 บาท

**การฝากร้านใน
Facebook IG** ถือเป็นสแปม
ประณ 200,000 บาท

**การโพสต์คำ
ว่าผู้อื่น**

ผิดกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ไม่ผิด
ข้อมูลจริง หรือถูกตัดต่อ ผู้อื่น
กล่าวหา เอาผิดผู้โพสต์ได้ โทษ
จำคุกไม่เกิน 3 ปี ประณไม่เกิน
200,000 บาท

**การให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
ผู้อื่นเสียชีวิต**

ต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหาย
ชื่อเสียง หรือถูกดูหมิ่น เกียรติยศ
ญาติสามารถฟ้องร้องได้ตามกฎหมาย

แอตมันเพจ
ที่เปิดให้มีการแสดง
ความเห็น เมื่อพบ
ข้อความที่ผิด พ.ร.บ.ฯ
เมื่อลบออกจากพื้นที่ที่ตน
ดูแล จะถือเป็นผู้พ้นผิด

การโพสต์เกี่ยวกับเด็ก

เยาวชน ต้องปิดบังใบหน้า
เยาวชน เมื่อเป็นการเรข
ชวน อย่างใดก็ตาม

**ไม่ทำการละเมิด
ลิขสิทธิ์ผู้อื่น**

ไม่ว่าข้อความ เพลง
รูปภาพ หรือวิดีโอ

**ไม่โพสต์สิ่งลาม
กอนาจาร**

ที่ทำให้เกิดการเผยแพร่
สู่ประชาชนได้

กด Like

ได้ไม่ผิด พ.ร.บ.ฯ ยกเว้น
การกดไลค์ข้อมูลที่มีฐาน
ความผิด และมีผลกระทบ
ต่อสังคม เศรษฐกิจและ
ความมั่นคงโดยเมื่อได้ส่วน
แล้วมีเจตนาในเนื้อหา

กด Share

ถือเป็นการเผยแพร่
หากข้อมูลที่แชร์ไม่
ผลกระทบต่อสังคม
เศรษฐกิจ ความมั่นคง
หรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
ไม่มีความผิด

ส่ง SMS โฆษณา

โดยไม่ได้รับความยินยอม ให้ผู้รับ
สามารถปฏิเสธข้อมูลนั้นได้ ไม่
เช่นนั้นถือเป็นสแปม
ประณ 200,000 บาท

**ส่งรูปภาพแชร์
ของผู้อื่น**

เช่น สวีสต์ อย่ายพร ไม่ผิด
ถ้าไม่เอาภาพไปใช้ในเชิงพาณิชย์
หารายได้

พบข้อมูลผิดกฎหมาย

อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ของเรา แต่ไม่ใช่สิ่งที่เจ้าของคอมพิวเตอร์
กระทำเอง สามารถแจ้งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ หากแจ้ง
แล้วลบข้อมูลออกเจ้าของก็ยังไม่มีความผิดตามกฎหมาย เช่น
ความผิดในโซเชียลต่างๆ รวมไปถึงเฟสบุ๊ก ก็ได้แสดงความคิดเห็น
หากพบว่าการแสดงความเห็นผิดกฎหมาย เมื่อแจ้งไปที่หน่วยงานที่
รับผิดชอบเพื่อลบได้ทันทีเจ้าของระบบเว็บไซต์จะไม่มีความผิด

ที่มา : MGROnline

4.อาชญากรรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

- การเข้าถึงและล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ เช่น การเจาะระบบ(Hacking or Cracking) หรือการบุกรุกทางคอมพิวเตอร์(Computer Trespass)
- การใช้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะล่อ หรือรบกวนระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น
- ลักษณะข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เข้าข่ายการกระทำความผิดเข้าระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนเข้าถึงได้

ทั้งนี้เพื่อป้องกันและลดการกระทำที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล กระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ

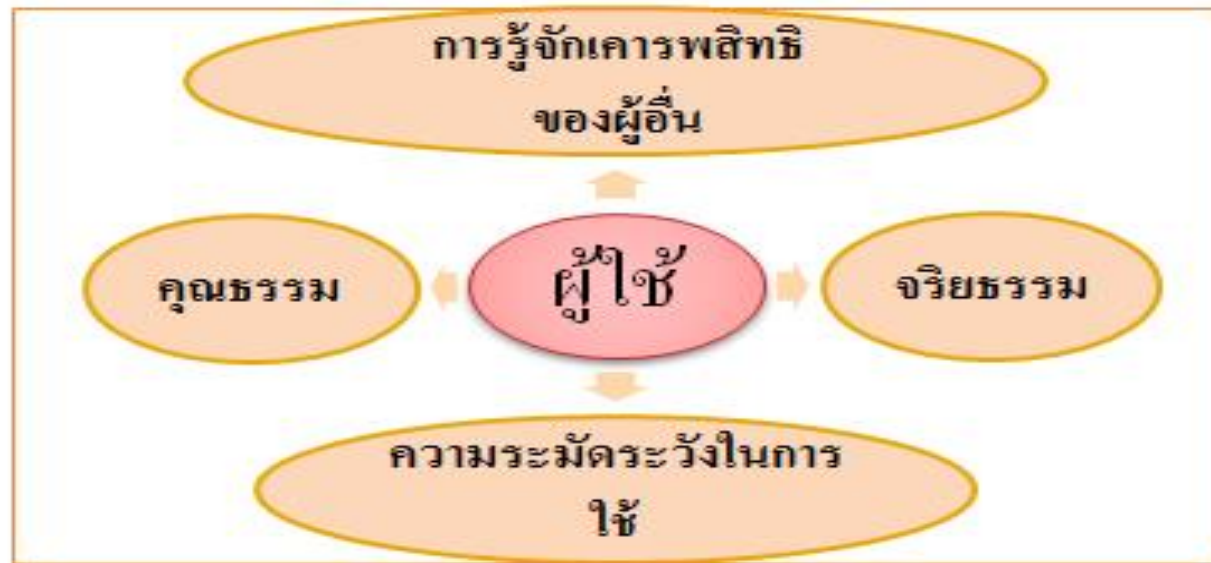

Cr. <http://xmfoceda.blogspot.com/2014/02/blog-post.html>

เปรียบเทียบนิทานสองคน

ตะเม็ด

จบการบรรยาย

โครงการเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติสหกิจศึกษา ภาคการศึกษาที่ 2/2568

วันพุธที่ 7 มกราคม 2569

โดย อาจารย์ ดร.ทัศนีย์ เงินสุข

หัวข้อ “กฎหมายกับสังคมการทำงาน”

เช็คชื่อเข้าเรียน

- เข้าเรียน
- เช็คชื่อ
- ส่งแบบบันทึกภายในวันศุกร์หลังเรียน

ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

📍 อาคาร 36 ชั้น 1 กองบริการการศึกษา (เคาเตอร์ 1)

www.facebook.com/rbru.cwie

Datacoop.rbru.ac.th | coop@rbru.ac.th | 088 - 585 - 3493